

MINISTERUL EDUCAȚIEI

DIRECȚIA GENERALĂ ÎNVĂȚĂMÂNT
PREUNIVERSITAR

Nr. 33231/18.10.2022

APROB.
SECRETAR DE
Ionel-Florian

Securizat GDPR

Către Inspectoratele Școlare Județene/Inspectoratul Școlar
al Municipiului București,

- În atenția inspectorului școlar general și a inspectorului școlar pentru învățământul preșcolar/educație timpurie -

În vederea implementării unitare și coerente a prevederilor *Curriculumului pentru educația timpurie* (aprobat prin OMEN nr.4694/02.08.2019), precum și pentru organizarea și funcționarea unui sistem de educație timpurie unitar, incluziv și de calitate, prevăzut în Proiectul România Educată lansat de Președinția României și aprobat de Parlamentul României în anul 2021, se aprobă *Programul Educațional Național de Educație pentru Valori „Joc, respect și bucurie”*, prevăzut în anexă.

Vă rugăm să distribuiți acest document în toate unitățile de educație timpurie antepreșcolară cu personalitate juridică, în unitățile de învățământ preșcolar (cu sau fără creșă ca structură a acestora) și în unitățile de învățământ preuniversitar cu grupe de nivel preșcolar și/sau antepreșcolar, să încurajați analiza și discutarea acestuia în cadrul activităților metodice și să faceți demersurile necesare pentru implementarea acestuia la nivel județean.

DIRECTOR GENERAL,
Mihaela Tania Irimia

Securizat GDPR

DIRECTOR,
Eugen Stoica

Securizat GDPR

INSPECTOR GENERAL,
Viorica Preda

Securizat GDPR

**PROGRAMUL EDUCAȚIONAL
NAȚIONAL
DE EDUCAȚIE PENTRU VALORI
"Joc, respect și bucurie"**

2022

1. Necesitatea educației pentru valori în contextul actual al evoluției societății și reformei în educație

1.1 Rolul educației pentru valori în cadrul Proiectului România educată

Proiectul „România Educată”, lansat de Președinția României și aprobat de Parlamentul României în anul 2021, este un demers de politică publică, un răspuns onest și adecvat la schimbările profunde din societatea românească și din lume, un argument pentru a construi și o oportunitate pentru a promova tema educației pe agenda publică și în societate și de a o prioritiza la nivelul autorităților.

Documentul propune un sistem educațional echitabil, care asigură și respectă dreptul fiecărui elev la educație de calitate, organizată într-un sistem caracterizat prin integritate, etică și profesionalism.

În ceea ce privește domeniul educației timpurii, viziunea exprimată în acest document relevă următoarele:

- în 2030, România va avea un sistem de educație preșcolară și antepreșcolară dezvoltat și adaptat diversității populației, cu o rată de cuprindere a colectivităților de la naștere la 6 ani, care variază între 30% pentru educația antepreșcolară și 95% pentru învățământul preșcolar;

- sistemul este echitabil și de calitate, pune copilul în centrul procesului educațional și are ca angajați profesioniști bine pregătiți și proactivi, buni practicieni, familiarizați cu teoriile psihopedagogice moderne;

- scopul central al sistemului este educarea și sprijinirea dezvoltării personale și profesionale a unor copii fericiți, autonomi și sănătoși, pregătiți pentru societatea secolului al XXI-lea;

- sistemul se bazează pe o colaborare permanentă cu părinții, familia fiind un model pentru copii și un partener pe care instituțiile de educație timpurie (creșe și grădinițe) se bazează în formarea și în educarea copiilor.

În contextul în care această viziune trebuie să prindă viață și să ilustreze realități care să ne arate că măsurile stabilite au fost eficiente, obiectivele stabilite pentru educația timpurie se referă la :

Obiectivul 1 - Revizuirea, completarea și armonizarea cadrului legislativ, pentru organizarea și funcționarea unui sistem de educație timpurie unitar, integrat și incluziv, precum și implementarea unui sistem de asigurare a calității în educația timpurie.

Obiectivul 2 - Crearea, extinderea și modernizarea infrastructurii pentru organizarea serviciilor de educație timpurie (standard și complementare), pentru copiii de la naștere la 6 ani, în vederea creșterii participării și a favorizării revenirii părinților, în special a femeilor, în câmpul muncii.

Obiectivul 3 - Creșterea numerică și calitativă a angajaților din serviciile de educație timpurie.

Obiectivul 4 - Servicii de educație timpurie de calitate.

Obiectivul 5 - Conștientizarea importanței educației timpurii, la nivelul societății.

Una dintre măsurile previzionate pentru atingerea Obiectivului 4 este centrarea unei părți a curriculumului pe dezvoltarea de valori în rândul copiilor. În acest sens, o serie de acțiuni și demersuri urmează a fi inițiate, până în 2030, pentru a pune un accent deosebit pe dezvoltarea de valori în rândul copiilor, pentru formarea unor personalități cu caractere frumoase și pentru a face vizibile efectele acestor demersuri.

1.2. Clarificări conceptuale și motivație

Definite ca „idei abstracte despre ceea ce societatea crede că este bun, drept și dezirabil” valorile sunt aspecte definitorii ale identității culturale (Goodman, 1992). Valoarea conține în structura ei o componentă cognitivă, una afectivă și una comportamentală.

Valorile pot fi înțelese ca standarde stabile, reprezentând fundamentul care stă la baza acceptării sau respingerii normelor. Transmiterea eficientă a valorilor se face în cadrul unui întreg proces în care individul are posibilitatea de a alege între variantele reale, în urma analizării consecințelor fiecărei opțiuni și, apoi, de a se exprima și acționa conform propriei alegeri. Acest proces de raportare la valori determină formarea atitudinilor, a conduitei personale, a comportamentului și, de aceea, el trebuie să înceapă din copilăria timpurie.

Aflându-ne într-o eră a vitezei și a tehnologiei, de multe ori observăm cum valorile noastre se pierd în amalgamul cotidian. Tot mai des, întâlnim în jurul nostru, situații ce denotă lipsa unor valori definitorii pentru ființa umană, cum ar fi respectul față de propria persoană, față de ceilalți, față de mediul care ne înconjoară, lipsa de implicare și de responsabilitate față de acțiunile întreprinse și lista ar putea continua.

De aceea, considerăm că necesar să conservăm și să transmitem mai departe valorile etice și morale universale și profund umaniste care ne definesc ca oameni, ca națiune, ca membri ai unui sistem social în care evoluăm. O abordare a educației pentru valori, în cadrul activităților cu preșcolari, se dovedește a fi, în contextul actual al reformei educației și al evoluției societății, un demers necesar pentru a forma generații responsabile și autonome de copii și tineri, cu un nivel ridicat al abilităților sociale, morale și civice.

DE CE EDUCAȚIE PENTRU VALORI?

Fiindcă este educația potrivită pentru formarea unei personalități complexe, armonioase, pregătită atât pentru prezent, cât, mai ales, pentru viitor, centrată pe prețuirea lucrurilor care dau frumusețe și stabilitate vieții, pe firescul relațiilor și comunicării, izvorâte din:

- nevoia unei schimbări la nivel atitudinal, a comportamentelor copiilor, profesorilor și părinților, în special, precum și a societății în general;
- nevoia unor repere, a unor modele valoroase care să stea la baza implementării unui curriculum care se raportează la valori universale, etice, morale, sociale, spirituale, profund umaniste, în contextul educației centrate pe competențe;
- necesitatea creării unor comunități de învățare care oferă exemplu de conduită și sprijin în formarea generațiilor viitoare.

2. GRUPUL ȚINTĂ

Grupul țintă al programului îl constituie:

- copiii cu vârste între 2 și 6 ani din creșe și grădinițe, care sunt și beneficiarii direcți ai programului;
- părinții copiilor implicați în program;
- cadrele didactice din creșe și grădinițe și toți adulții care au legătură cu copiii din unitățile de educație timpurie (îngrijitoare, infirmiere, personal medical, personal didactic auxiliar, bucătari, alți angajați), precum și alte persoane care se implică în activitățile cu copii (specialiști din diverse domenii, alte cadre didactice, membri ai administrației publice locale etc.).

3. SCOPUL PROGRAMULUI:

1. Formarea comportamentelor social-morale care stau la baza educației pentru valori a copiilor de 2-6 ani
2. Crearea și cultivarea unor practici educative de calitate de către cadrele didactice din fiecare instituție de educație timpurie, având în vedere valori sociale, morale, etice, spirituale, care stau la baza personalității umane.

4. OBIECTIVE SPECIFICE:

a) Privind copiii (antepreșcolari și preșcolari):

- Formarea principalelor trăsături pozitive de caracter, precum: *bunătatea, respectul, prietenia, cinstea/adevărul/onestitatea, credința, curajul, libertatea, responsabilitatea*, altele.
- Educarea și dezvoltarea eficientă a comportamentelor social-morale și a atitudinilor la copii, față de ei și față de semenii, ca premise a formării unei personalități armonioase, cu un caracter frumos.
- Stimularea interesului pentru tot ceea ce reprezintă valoare etică și morală universală și națională recunoscută
- Aproximarea copiilor antepreșcolari/preșcolari de persoane paradigmatică pentru modul de viață în spiritul valorilor etice, morale, sociale, spirituale
- Educarea prin joc, exercițiu și exemplu concret, susținut în toate contextele educaționale - formale, nonformale, informale
- Formarea unor comportamente și atitudini pozitive, dezirabile, în acord cu normele societății în care trăim, față de educație, natură, om etc.
- Stimularea gândirii creative a copiilor.
- Împărtășirea experiențelor personale și colective legate de valorile etice și morale universale cu care vin în contact.

b) Privind cadrele didactice din educația timpurie:

- Dezvoltarea capacității cadrelor didactice de observare, dezvoltare și intervenție la nivelul grupului de copii sau individual, în scopul formării comportamentelor

social-morale, a trăsăturilor de caracter și atitudinilor care stau la baza construirii personalității.

- Identificarea și adoptarea unor metode noi de abordare a educației pentru valori, astfel încât acestea să stimuleze formarea comportamentelor și atitudinilor, atât în activitățile cu copiii, cât și în activitățile cu părinții și alți factori din comunitate.
- Construirea unui mediu educațional care să motiveze copilul în procesul de formare a propriului caracter.
- Elaborarea, într-un mod participativ larg, a unui suport metodic (on-line) privind importanța educației pentru valori în cadrul curriculumului pentru educație timpurie și a mijloacelor de realizare a acestora.

c) Privind părinții:

- Conștientizarea cu privire la rolul lor ca model și reper principal în dezvoltarea și educația propriilor copii, în formarea caracterului acestora.
- Creșterea implicării părinților în activitatea unității de învățământ și în construirea comunităților de învățare.

5. DESCRIEREA PROGRAMULUI

Jocul specific copilăriei mici, respectul pentru tot și toți, pentru sine și pentru fiecare, bucuria de a învăța și de a trăi împreună cu ceilalți și educația constituie valori pe care trebuie să le prețuim și să le împărtășim cu ceilalți.

De aceea, denumirea acestui program este și deviza acestui an școlar în care îl inițiem, o deviză care va fi laitmotivul tuturor demersurilor profesionale, metodice și personale menit să conducă la internalizare și permanentizare.

Programul național *Joc, respect și bucurie* este destinat tuturor cadrelor didactice din învățământul preșcolar și antepreșcolar, având un caracter complementar în raport cu toate tipurile de activități desfășurate cu copiii (curriculare, extracurriculare, educative) și cu colaboratorii (familie, comunitate) și este menit să sprijine creșterea generațiilor de copii și tineri care prețuiesc, emană și creează valoare.

Componentele programului sunt următoarele:

Componenta 1 - managementul proiectului (implementare, monitorizare și evaluare)

Componenta 2 - activități destinate educării și formării copiilor, informării și formării indirecte a părinților, a angajaților din unitățile de educație timpurie și a colaboratorilor

Componenta 3 - activități de formare continuă și de dezvoltare profesională (Anexa 3) destinate profesioniștilor din educația timpurie (educatori-puericultori, educatoare, profesori pentru învățământul preșcolar, directoare de creșă/grădiniță).

6. IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI

6.1. Componenta 1

Imediat după lansarea programului la nivel național, inspectorii școlari pentru învățământ preșcolar/educație timpurie, în colaborare cu consiliul consultativ, vor realiza o analiză de nevoi, vor elabora un plan de implementare la nivel județean și vor întreprinde demersurile necesare pentru atingerea obiectivelor programului și pentru derularea activităților din cadrul acestuia.

Coordonarea programului se va face, după cum urmează:

- la nivel național, coordonarea și monitorizarea vor fi asigurate de inspectorul din cadrul Ministerului Educației și de membrii Comisiei Naționale de Specialitate;
- la nivel județean, coordonarea va fi asigurată de inspectorii școlari, cu sprijinul profesorilor metodiști; aceștia vor monitoriza, cu prilejul inspecțiilor școlare efectuate (controale generale, inspecții de specialitate, inspecții tematice, inspecții pentru obținerea gradelor didactice) modul în care formarea copiilor din grădiniță are în vedere educația pentru valori, relevanța valorilor selectate și a comportamentelor urmărite în raport cu grupa de copii, precum și calitatea activităților desfășurate la nivelul fiecărei unități de învățământ și a fiecărei grupe în acest sens;
- la nivelul fiecărei unități de învățământ, coordonarea va fi asigurată de directorul unității de învățământ, personal sau prin cadre didactice delegate (responsabilul comisiei pentru curriculum/ comisiei metodice, unde există, altă persoană - responsabilă de proiect de la nivelul învățământului preșcolar/ antepreșcolar), desemnate la fiecare început de an școlar de către Consiliul profesoral.

Criteriile și metodele de evaluare a activităților programului vor viza eficiența demersurilor întreprinse prin prisma activităților organizate și a rezultatelor obținute la nivelul fiecărui județ, a fiecărei grupe, unități de învățământ.

Rezultatele obținute de fiecare unitate de învățământ și, respectiv de fiecare grupă în parte vor fi incluse în rapoartele anuale ale cadrelor didactice, ale comisiei pentru curriculum sau ale altor comisii, ale managerului școlar.

Periodic, vor fi analizate și discutate la nivelul fiecărui județ reușitele, provocările și se vor stabili acțiunile pentru etapa următoare (acțiuni de dezvoltare sau în compensare).

Cu prilejul consfătuirilor anuale ale inspectorilor pentru educație timpurie vor fi prezentate rezultatele la nivel național și exemple de la nivel județean și se vor stabili țintele pentru anul școlar următor.

Calendar orientativ pentru anul școlar 2022 - 2023

Perioada	Activitatea
1-31 octombrie 2022	Elaborarea, aprobarea și lansarea programului
1 - 15 noiembrie 2022	Elaborarea planurilor de implementare la nivel județean Identificarea partenerilor și încheierea unor parteneriate locale Formarea inspectorilor pentru educație timpurie, a persoanelor resursă de la nivel județean
15 noiembrie 2022 - 31 mai 2023	Lansarea programului la nivel județean și alte demersuri de promovare a acestuia (broșuri, flyere, emisiuni radio/TV locale, pagină FB etc.) Formarea la nivel local a personalului din serviciile de educație timpurie Activități cu copiii (curriculare și extracurriculare) Activități cu părinți Activități metodice la nivel de unitate și la nivel județean Schimburi de experiență intra și interjudețene
Ultima săptămână a fiecărui modul de învățare	Analiza individuală și de grup a manifestărilor comportamentale ale copiilor din grupă
Iunie 2023	Evaluarea finală a programului la nivel județean (analiza rapoartelor de inspecție din timpul anului școlar, identificarea activităților reușite și a dificultăților întâmpinate, întocmirea unor evidențe/statistici etc.) Colectarea informațiilor necesare pentru elaborarea suportului metodic privind importanța educației pentru valori în cadrul curriculumului pentru educație timpurie și a mijloacelor de realizare a acestora.
August - Septembrie 2023	Aprobarea de către Comisia Națională de Specialitate și postarea pe site-ul Ministerului Educației a suportului metodic privind importanța educației pentru valori în cadrul curriculumului pentru educație timpurie și a mijloacelor de realizare a acestora.

6.2. Componenta 2

Demersurile din cadrul programului nu trebuie să supraaglomereze activitatea cadrului didactic de la grupă, ci, în mod firesc, trebuie să dea valoare și consistență acesteia, ajutându-l să-și focalizeze atenția, într-o manieră plenară și integrată, asupra unor norme, concepte și practici care EDUCĂ.

Pașii pe care fiecare educatoare/educator-puericultor îi are de parcurs sunt următorii:

- la debutul anului școlar (în cazul anului școlar 2022-2023, în primele două săptămâni după lansarea programului), bazându-se pe caracteristicile copiilor din grupă, identificate în perioada evaluării inițiale, selectează, din lista de valori propuse în Anexa 1, minimum 5 și maximum 7 valori care vor fi avute în vedere pentru anul școlar în curs;
- alege câte o valoare pentru fiecare modul din structura anului școlar, pe care o promovează, exersează și dezvoltă în rândul copiilor; la grupele mari (copii de 5-6 ani), în funcție de manifestările comportamentale ale copiilor, poate selecta două valori, fără a fi obligatoriu, având în vedere capacitatea cadrului didactic de observare, intervenție și monitorizare a comportamentelor specifice;
- consemnează, în planificarea săptămânală, valoarea selectată (în dreptul modulului sau unde consideră cadrul didactic de cuviință că aceasta poate fi evidențiată), astfel încât valoarea respectivă să-i fie permanent în atenție;
- planifică și proiectează activități didactice aferente temelor anuale de studiu din curriculumul pentru educația timpurie, în cadrul unor proiecte tematice sau săptămâni independente (pentru copii preșcolari) sau în cadrul temelor săptămânale (pentru copii antepreșcolari cu vârste între 2 și 3 ani), având grijă să parcurgă toate conținuturile planificate, acordând atenția cuvenită valorii selectate; cadrul didactic va forma deprinderi, abilități, comportamente și, în final, obișnuințe, reacții și atitudini pozitive, ajungând până la recunoașterea și internalizarea valorii de către copii din grupă;
- stabilește un set de comportamente (3-5 comportamente, în funcție de nivelul copiilor din grupă), asociate trăsăturilor de voință și caracter ale copiilor și valorii promovate, care vor fi formate și le consemnează într-unul dintre documentele școlare (Managementul grupei/Caietul educatoarei/planificare, caiet metodic, caietul de observații asupra copiilor/observator) sau în agenda personală, anunț/scrisoarea adresat/-ă părinților, etc.;
- informează părinții cu privire la valoarea/-ile selectat/-e pentru fiecare modul în parte și comportamentele așteptate prin anunțuri la avizier, scrisori de intenție, mesaje, discuții informale etc., pentru ca practicile din grădiniță să poată fi continuate și în viața de familie și în societate;
- părinții vor fi încurajați să vorbească copiilor despre acea valoare și să le ofere modele de conduită în acest sens;
- prezintă și discută cu copiii tema proiectului/săptămânii, precum și valoarea promovată (ex.: „În această perioadă vom derula un proiect cu și despre animalele domestice și vom învăța cum să fim buni/respectuoși/responsabili. Imagini și informații despre acestea vom găsi și la centrul tematic sau la avizier și, împreună, vom învăța despre și despre felul în care ne comportăm”);
- stabilește, împreună cu copiii, regulile de conduită care trebuie respectate pe parcursul perioadei/modulului de învățare și care conduc la formarea/corectarea

- unui comportament, la formarea trăsăturii de caracter alese și, foarte important, stabilește cu copiii și consecințele nerespectării acestora;
- monitorizează dezvoltarea comportamentelor asociate valorii promovate în intervalul de timp dat, oferă modele de comportament, apelează la reguli, la analize ale comportamentelor indezirabile ale copiilor, poartă discuții și este consecvent/-ă în demersul său, solicită, cu diplomatie și eleganță, sprijin părinților pentru continuarea intervenției în familie;
 - evaluează/analizează nivelul de dezvoltare a comportamentelor asociate trăsăturilor de caracter/valorii urmărite la sfârșitul fiecărui de modul;
 - periodic, inițiază și desfășoară activități de promovare a valorii/-ilor de înșușit/nou înșușite, implicând frații mai mari ai copiilor din grupă, școlari, părinți sau alte persoane din comunitate (Anexa 2 - sugestii de activități).

6.3. Componenta 3

La nivel național se va derula un curs de formare unitar, la care vor participa inspectorii școlari pentru învățământ preșcolar/educație timpurie și câte 2 metodiști ai inspectoratului școlar. Suportul de curs va fi elaborat de către Comisia Națională de Specialitate.

La nivelul fiecărui județ, inspectorii școlari pentru învățământ preșcolar/educație timpurie vor iniția sesiuni de formare a tuturor cadrelor didactice care lucrează cu copiii de 2-6 ani, având ca bază modulul de formare unitar după care s-a derulat formarea la nivel național. Aceste sesiuni de formare pot fi inițiate și derulate în parteneriat cu CCD, universități, alți furnizori abilitați în domeniu sau persoane-resursă din educația timpurie.

Totodată, la nivel județean se vor derula activități metodice (Anexa 3) pe tema educației pentru valori, cu repere teoretice utile și exemple de bune practici în formarea comportamentelor dezirabile, etice și morale ale copiilor cu vârste între 2 și 5/6 ani din creșe și grădinițe.

ANEXA 1**LISTA DE VALORI***

Această listă conține mai multe tipuri de valori - valori universal umane, valori personale, valori naționale, valori ale familiei, valori spirituale, fără a fi exhaustivă. Lista poate fi completată cu valori propuse de cadre didactice, părinți sau alți colaboratori ai unității de învățământ. Delimitarea dintre acestea este dificil de realizat, întrucât unele valori sunt valabile mai multor categorii (spre exemplu: Amabilitatea este o valoare care poate fi inclusă în toate categoriile, iar Credința intră, deopotrivă, la valori naționale, valori spirituale și la valori personale), însă acest fapt nu afectează promovarea și adoptarea lor.

Unele dintre valorile din listă se regăsesc exprimate sub denumiri diverse, deși semnificația este apropiată sau sinonimică (spre exemplu: Acceptarea = Toleranța sau Cinstea = Corectitudinea = Onestitatea), astfel încât să poată fi promovate cele ale căror denumiri sunt mai frecvent utilizate de către copii sau, de ce nu, să sprijine astfel îmbogățirea vocabularului copiilor.

1. Acceptarea	19. Iertarea
2. Adevărul	20. Încrederea
3. Ajutorul	21. Întrajutorarea
4. Altruismul	22. Înțelegerea
5. Amabilitatea	23. Libertatea
6. Binele	24. Loialitate
7. Bunătatea	25. Onestitatea
8. Cinstea	26. Patriotismul
9. Corectitudinea	27. Perseverența
10. Credința	28. Punctualitatea
11. Curajul	29. Prietenia
12. Dragostea	30. Răbdarea
13. Echilibrul	31. Recunoștința
14. Empatia	32. Respectul
15. Entuziasmul	33. Responsabilitatea
16. Familia	34. Solidaritatea
17. Frumosul	35. Toleranța
18. Generozitatea	36. Tradițiile

ANEXA 2

ACTIVITĂȚI ÎN CADRUL PROGRAMULUI

a) Pentru copii

- Toate categoriile de activități de învățare desfășurate zi de zi în grădinițe/creșe (activități de dezvoltare personală, activități pe domenii experiențiale sau temetice și activități liber alese) desfășurate integrat, indiferent de tematica abordată;
- Toate activitățile extracurriculare și educative la care participă copiii;
- Activitățile-eveniment organizate special pentru promovarea unei valori de înșușit sau pentru evidențierea rezultatelor obținute după însușirea unei valori (expoziții cu lucrări, vizionare filmulețe sau diapozitive din perioada desfășurării activităților care reflectă comportamentele pozitive manifestate de copii etc.)

b) Pentru copii - părinți - alți parteneri

- Activitățile-eveniment pentru promovarea unei valori de înșușit sau pentru evidențierea rezultatelor obținute după însușirea unei valori (expoziții cu lucrări, vizionare filmulețe sau diapozitive din perioada desfășurării activităților etc.);
- Activități social-umanitare pentru promovarea unor valori precum: solidaritatea, întruajutorarea, empatia;
- Activități artistico-plastice și / sau artistice pentru o cauză umanitară
- *Manifestări artistice* (spectacole/festivaluri/expoziții) ce au ca scop promovarea valorilor etice și morale locale, naționale sau universale în rândul copiilor mici, cadrelor didactice, părinților și comunității;
- Activități organizate cu diferite ocazii (Anexa 3 - listă evenimente);
- *Excursii, vizite, activități outdoor* în scopul transpunerii în practică a valorilor înșușite;
- *Expoziții cu lucrări artistice:* pictură, fotografie, sculptură, modelaj etc.;
- *Ateliere de artă (literară, plastică, teatrală, folclorică etc.)* - ateliere educaționale cu copii, părinți, comunitatea, artiști recunoscuți etc.;
- *Vizite la muzee, expoziții.*

c) Pentru cadrele didactice

- *Conferințe de lansare sau evenimente de deschidere a programului național* - organizate la nivel național și la nivel județean, de către fiecare inspector pentru educație timpurie;
- *Conferințe pentru cadrele didactice* (cu invitați de referință care au un mesaj pe tema educației pentru valori - pedagogi, psihologi, oameni de cultură) cu tema "*Educația pentru valori - bază a unei dezvoltări comunitare sănătoase*" - organizate în fiecare județ, de către fiecare inspector pentru educație timpurie;
- *Cursuri de formare și aplicații practice cu educatoarele* cu tema "*Educația pentru valori - bază a unei dezvoltări comunitare sănătoase*";
- *Schimburi de experiență județene și interjudețene* pentru promovarea valorilor locale și naționale inițiate și organizate de către inspectorii școlari pentru educație timpurie;
- *Elaborarea de materiale de sprijin* pentru activitățile specifice educației pentru

valori: practici utile;

- *Workshop-uri* cu educatoarele, cu părinții și cu specialiștii, cu accent pe promovarea și conservarea valorilor naționale și a celor general umane;
- *Alte activități* la inițiativa inspectorilor pentru educație timpurie.

ANEXA 3

**EVENIMENTE
CULTURALE, ISTORICE, RELIGIOASE, SOCIALE***
care pot fi utilizate pentru promovarea valorilor

*Lista este deschisă, putând fi utilizată selectiv și completată de fiecare grădiniță/ cadru didactic.

- o Ziua de naștere a unui copil din grupă
- o Ziua creșei/grădiniței
- o Ziua localității (satului/ orașului)
- o 31 august - Ziua Limbii Române
- o 8 septembrie - Ziua Internațională a Literației/Ziua Internațională a Științei de Carte
- o 15 septembrie - Ziua Internațională a Democrației
- o 21 septembrie - Ziua Internațională a Păcii
- o 1 octombrie - Ziua Internațională a Muzicii și Ziua Internațională a Persoanelor în vârstă
- o 5 octombrie - Ziua Internațională a Educatorului
- o 10 octombrie - Ziua Mondială a Sănătății Mintale
- o 11 octombrie - Ziua Europeană a Părinților
- o 15 octombrie - Ziua Internațională a Nevăzătorilor - Ziua Bastonului Alb
- o 16 octombrie - Ziua Internațională a Alimentației
- o 17 octombrie - Ziua Internațională a Eradicării Sărăciei
- o 25 octombrie - Ziua Forțelor Armate Române
- o 31 octombrie - Ziua Internațională a Mării Negre
- o 16 noiembrie - Ziua Patrimoniului Mondial UNESCO
- o 20 noiembrie - Ziua Universală a Copiilor (promovarea Convenției Naționale privind Drepturile Copilului)
- o 30 noiembrie - Ziua Sfântului Apostol Andrei și Ziua Românilor de Pretutindeni
- o 1 decembrie - Ziua Națională a României
- o 5 decembrie - Ziua Internațională a Voluntariatului
- o 6 decembrie - Sărbătoarea Sfântului Nicolae
- o 10 decembrie - Ziua Drepturilor Omului
- o 25 Decembrie - Sărbătoarea Crăciunului
- o 15 ianuarie - Ziua Culturii Române
- o 24 ianuarie - Ziua Unirii Principatelor române - 162 de ani de la Unirea Principatelor Române sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza
- o 19 februarie - Ziua Națională Constantin Brâncuși
- o 21 februarie - Ziua Internațională a Limbii Materne
- o 1 martie: 185 de ani de la nașterea lui Ion Creangă, povestitorul celor mai frumoase „Amintiri din copilărie” și Ziua Mărțișorului
- o 8 martie - Ziua Internațională a Femeii

- o 20 martie - Ziua Internațională a Teatrului pentru Copii și Tineret/Ziua Mondială a Fericirii
- o 21 martie - Ziua Mondială a Poeziei/Ziua Internațională pentru Eliminarea Discriminării Rasiale
- o 22 martie - Ziua Mondială a Apei
- o 7 aprilie - Ziua Mondială a Sănătății
- o 16 aprilie - Sărbătoarea Paștelui
- o 23 aprilie - Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de autor
- o 29 aprilie - Ziua Mondială a Dansului
- o 9 mai - Ziua Independenței de Stat a României/ Ziua Europei
- o 15 mai - Ziua Internațională a Familiei
- o 18 mai - Ziua Internațională a Muzeelor
- o 1 iunie - Ziua Internațională a Copilului
- o 5 iunie - Ziua mondială a Mediului